

Oponentský posudek na bakalářskou práci Kateřiny Pánkové, Ochranná známka jako nástroj konkurenčního boje plzeňských pivovarů na přelomu devatenáctého a dvacátého století, Praha 2008, 67s.

Ochranné známky jsou pozoruhodným atributem podnikání. V českém prostředí jim však dosud byla věnována pozornost spíše v oblasti historické emblematicky či jako kulturnímu fenoménu. Kol. K. Pánková si základní otázku pro výzkum položila jinak, a to nově, podnětně a zdařile. Ochrannou známku zkoumá jako instrument konkurenčního boje a navíc si zvolila velmi atraktivní pole svého studia – „plzeňské pivovary“. V jinak vcelku koncisním úvodu považují pouze za poněkud nadnesené tvrzení, že by mohlo jít „o jeden z hlavních klíčů pro pochopení konkurenčního boje“. Z rozboru pramenů a literatury je také zřejmé, že výklad se opírá především o primární archivní zdroje, rozbor literatury by mohl být komplexnější a také kritičtější.

Vstupní cca třetina textu obsahuje nástiny vývoje moderního pivovarského průmyslu v českých zemích s jeho tendencemi a specifiky, dále dějiny plzeňských pivovarů do roku 1933, pojetí piva v české kultuře 19. a 20. století, reklamu a její zvláštnosti. Smyslem zde nebylo podat vyčerpávající odpovědi na položené otázky, ale uvést čtenáře do problematiky českého a zejména plzeňského pivovarnictví i některých dalších aspektů studovaného tématu. Nicméně začínat výklad neolitem či raným středověkem považují za „upřílišené“, těžko se jednalo o „moderní pivovarský průmysl“. Text by v některých částech také měl být precizněji doložen literaturou. U dějin pivovarnictví ve městě Plzni je např. zajímavé, že ve středověku a raném novověku mělo pivo vyráběné plzeňskými právovárečníky pověst jednoho z nejhorších piv v Čechách. Rámcově bylo také na pivo poměrně dlouho nahlíženo jako na standardní potravinu a ne jako na alkoholický nápoj.

Stěžejní kapitoly práce tvoří texty o pivovarské reklamě a zejména o ochranné známce, její důležitosti pro plzeňský pivovarský průmysl a o jejím využití jako nástroje konkurenčního boje. Pozornost je však adekvátně věnována i dalším instrumentům konkurenčního zápasu pivovarů, kartelizaci plzeňských pivovarských podniků i závěrečné fázi jejich střetů. Pojednání o ochranné známce a jejím významu, jež kvantitativně představuje necelou polovinu uvedených partií, byť polovinu zásadního charakteru, však mohlo být rozpracováno ještě hlouběji. Zajímavá by byla i určitá větší komparace tematiky a např. zkoumání hodnoty ochranné známky, která může u lukrativních firem dosáhnout značné výše. Pečlivěji měla autorka prověřit text po jazykové stránce, chybějící písmena u některých slov nejsou příjemná.

Celkově kol. Kateřina Pánková adekvátně zvládla heuristiku, kritiku pramenů i interpretaci zjištěných poznatků. Její práce je nepochybným přínosem pro poznání nástrojů konkurenčního boje v podnikání na území českých zemí přelomu 19. a 20. století. Plně ji proto doporučuji k obhajobě a v návaznosti na její průběh navrhuji hodnotit jako výbornou. U její nosné části by se po nezbytném vycizelování dalo uvažovat i o publikování.

V Praze, dne 25.8.2008

Doc. PhDr. Jiří Šouša, CSc.